

Mulleres con futuro da zona rural.

Conversamos con Sandra, Lourdes e Maca, mulleres formadas que traballan en concello de Arzúa, A Coruña.

Entrevista, realizada por Bárbara, técnica de InteRed Galicia

Quería comezar pedíndovos que me contarades se sodes da zona de Arzúa, que responsabilidade tedes dentro da empresa.

Eu son **Sandra**, son a xefa de compras e si que son de Arzúa, son nacida en Arzúa, aínda que saín a traballar a outras zonas antes de quedarme aquí pero si que son de aquí.

Yo soy **Lourdes**, soy la directora financiera, nací aquí en Arzúa, aunque ahora vivo en Melide, pero son de aquí, así que rural, rural.

Eu son **Maca**, tamén son daquí de Arzúa e son a responsable dos sistemas de xestión de calidade, medioambiente e seguridade e saúde no traballo.

Como todas sodes da zona, do rural, queríavos preguntar tamén un pouco porque coñeceredes o termo de “**éxodo rural**”, que moitas veces á xente do rural lle toca emigrar ás cidades en busca de oportunidades porque aquí é moi difícil avanzar (quitando determinados sectores laborais). Entón eu queríavos preguntar **como foi a vosa experiencia, como vivistes sendo mulleres e sendo do rural, chegar a un posto con responsabilidade ou desenvolver a vosa carreira, como o vivistes? Credes que tivestes uns obstáculos diferentes a unha muller que nacera nunha cidade.**

Sandra: as posibilidades que tes sempre están máis limitadas. Por exemplo, eu antes de estar aquí traballando en Arzúa estiven traballando nunha cidade como A Coruña e a posibilidade que tiveron alí foi practicamente a mesma que tiveron aquí, tampouco non.. estás máis limitada porque hai menos opcións, pero non porque sexa máis dificultoso acceder ó posto de traballo en si. Non hai o mesmo número de empresas nin de postos de traballo ós que poidas acceder.

Lourdes: Cando terminas de estudar e empezas a buscar traballos e postos as ofertas non son...aquí as hai poucas no tal e moitas na cidade. Pero cando tes unha intentas aproveitala se te interesa quedar por aquí e non ir para a cidade, plantéaste as dúas opcións.

Maca: Estou de acordo. Que aquí ó mellor... Facilitóusenos a posibilidade de estar, senon pois teríamos que saír.

Sodes todas de arzua do pueblo ou das aldeas?

Sandra: somos do casco urbano.

Maca: hai xente tamén das aldeas dentro da plantilla.

Lourdes: somos muchas mujeres también en la plantilla.

Sandra: estamos bastante equiparados. O 50%. Hai algún departamento que si que son máis chicos sobre todo los que andan por fuera e instalan y todo, pero en la oficina somos máis chicas y en fábrica también hai chicas. Ahí si que hai máis gente del rural.

Porque, prímase entón na empresa que traballe xente de Arzúa?

Sandra: si.

Maca: tampouco é que esté cerrado a xente de arzúa

Sandra: ultimamente se incorporó gente de fuera pero claro, el hecho de ser de arzua da puntos. Si, antes tenían un interés por generar empleo aquí.

Se lle tiverades que dar un consello a unha rapaza de arzúa que estea estudando e que se vexa no mundo empresarial no futuro, que consello lle daríades?

Maca: que crea en si mesma, e que aposte polo que realmente lle vibre dentro. Porque ás veces hai moitas limitacións mentais, moitas crenzas, pois fai esto, fai o outro, ou por ciencias ou por...non sei, ó final son un montón de prexuízos que te limitan e tampoco che dan unha garantía. Ó final un pouco resonar co que sintes.

Sandra: e que tampouco se cerre a pensar que o mundo empresarial só está nunha cidade moi grande, ou en sitios onde son máis urbanitas. Que a veces nós estamos nunha zona rural pero nós temos unha vivencia? Empresarial igual que unha empresa de Bcn ou de Madrid. Facemos practicamente as mesmas cousas, e contactamos , de feito nós temos contacto con xente de outras cidades, incluso de outras zonas de Europa practicamente a diario, ousexa que non é dicir pois quedas no rural e so ves o de aquí, que ademáis agora coas novas tecnoloxías xa estamos comunicados con todo o mundo.

Lourdes: hoy en día tienen acceso a muchos más estudios que nosotras, que somos de EGB y de las antiguas. Y que si hay algo que les gusta que tiren porque hay muchas opciones que las estudien todas y que tiren hacia lo que les guste porque despues las posibilidades las van a ir encontrando.

E que o final o traballo no rural non so se queda en ou coidas vacas ou te dedicas á agricultura...

Lourdes: incluso en esos sectores también necesitan a gente cada vez más para departamentos...desde vender cosas por internet, para poder promocionar, para acceder a subvenciones...

Que beneficios ten para vós que un equipo sexa dirixido por unha muller?

Louides: que somos máis prácticas, en algunas cosas.

Sandra: dirixir un equipo non so é, quero dicir, aínda que na parte de dirixir tamén hai unha parte como psicolóxica, humana, e ó mellor esa parte si que está un pouco máis cuberta á hora de empatizar máis coas outras persoas. Por exemplo, Lourdes que está no comité de dirección son todo homes, menos ela.

E como é a experiencia?

Lourdes: buena, me tratan bien. Porque además soy la mujer y la pequeña. No hubo nunca problema por ser mujer. LLevamos muchos años todas, yo llevo 17, y desde el principio empezamos siendo joven y siempre se nos trató bien.

E son daquí de Touro e vin que Toldos Gómez é unha empresa que se amosa implicada na igualdade de xénero e polo que vin é así, porque vin que estades adheridas ó **Pacto Mundial de Nacións Unidas**, que hai un código de conducta con perspectiva de xénero e, non sei se me equivoco pero tamén tedes o **primeiro plan de igualdade**, que non sei se xa está vixente pero que xa estaba polo menos en proceso. A vosa perspectiva tamén está

sendo dende unha empresa comprometida con estes valores... cal credes que é o papel dunha empresa na loita pola igualdade e se realmente as empresas poden marcar un cambio grande, ou se polo contrario son outros sectores os que deberían levar a batuta?

Sandra: creo que é importante que a visión da empresa sexa esa, porque se eles non están comprometidos, que son os que nos dirixen, por moito que nos o esteamos, se nós temos unha resistencia a certos comportamentos se non nos apoian nós pouco podemos facer porque as limitacións que imos ter son todas. Entón por esa parte, eso é un comportamento que se foi modificando co paso dos anos porque aínda que nós levamos aquí moito tempo, si que notamos que esa visión foi cambiando co paso dos anos, o cambio de xerencia tamén foi un cambio moi importante nese aspecto, todo este tipo de cousas que se foi incorporando xente que ten outras idades e estudiau, pois eso é moi importante porque ten outra concienciación ó respecto.

Toldos Gómez é unha empresa moi antiga, non sei cantos anos ten pero (Lourdes comenta 1970), e imaxino que isto non foi sempre así entón non sei se nos queredes contar un pouco da súa historia, como foi evolucionando?

Sandra: creo que Maca foi unha das primeiras mulleres que entrou aquí. Había moi poucas cando ti chegaches.

Maca: xa había, pero si que se nota a diferenza. Antes se lle daba máis valor ós homes. Si que é certo, que a medida que van pasando os anos pois é como se foira madurando da igualdade; ó final, é que todas nos educamos nun patriarcado... é como algo que temos que todos ir cambiando. Entón estase aí, facendo esa evolución.

Lourdes: Creo que se les notó más a la gente de fábrica. Al principio, cuando empezaron a entrar mujeres, tenemos una sección que es para pintar, rotular y dibujar, esa parte era la de las mujeres y los hombres hacían el trabajo de “fuerza”. Cuando empezaron a poner mujeres en ese sector, aunque la empresa y la dirección lo apoyaba, la gente si que decía “pero es que una mujer no me va a ayudar a tirar de una pieza del almacén, porque el cuerpo es distinto. Pero después, al ir entrando gente y ver, por ejemplo, que cosían los hombres y que iban desempeñándolo exactamente igual, pues se fueron diciendo “bueno, no influye tanto si eres chica o chico”

Sandra: e veuse de forma natural algo que non se vía nun principio. É a rutina diaria de todos e xa non nos parece nada extraño.

Lourdes: las chicas que entraban era más para oficina pero después fueron entrando también para otros sectores.

Non entendo nada da industria do toldo, pero considero que en todas as industrias hoxe en día, gracias á mecanización, a forza bruta xa non é tan imprescindible, pódese axudar de máquinas e non é tan necesario ó mellor que levantes tanto peso ...

Lourdes: aún tenemos bastante manual, pero si que es cierto.

Quero dicir que eso tamén favorece a implantación da muller noutras tarefas.

Lourdes: si, no solo en oficinas.

A vosa visión de futuro, a vosa perspectiva feminina do futuro. Como vedes que poida evolucionar a nivel global e/ou local o tema da igualdade, sobre todo no mundo empresarial, na presenza feminina en postos de responsabilidade?

Lourdes: creo que va a ir avanzando cada vez más. Ciertamente que, en los últimos años, ves más cambio en todo. Todas las chicas tienen más acceso a puestos de trabajo. A parte, antes se tenía miedo a contratar a una mujer porque sabías que iba a estar embarazada, y a estar de baja... Y ahora, como la baja de paternidad también la tienen los hombres... como empresario, a la hora de contratar, ya no es tanto el limitarte y pensar "es que la voy a contratar, ¿y si se me va?". Entonces, creo que cada vez lo van a tener más fácil y mejor. Si que es cierto, que es necesario que desde, las administraciones y las direcciones de las empresas, apoyen esa situación, pero creo que seguiremos avanzando y espero que bien. El día que no se hable de eso, será que ya somos todos iguales.

Sandra: o importante é que chegue un día que xa non teñamos que falar destos, e que xa se vexa como "da igual quen seas, simplemente ver que desempeñas ben o teu traballo e xa está, non é necesario facer este tipo de cousas. Quero dicir que as novas xeracións son moi importantes neste aspecto, que deben de vivir con moita forza e simplemente pensar que teñen que facer o traballo e que teñen que facelo ben e estar implicadas con el, pero da igual o posto ó que accedas e que sexas muller ou home. E despois tamén que nas novas direccións das empresas se incorpore cada vez máis mulleres, que é un proceso lento pero moi importante e pouco a pouco irá mellorando.

Lourdes: además, ahora, la educación de los niños y las niñas ya los va igualando más en ese sentido. Antes, te pensabas más si estudiabas o no, y decías "vale, las chicas van en esta dirección y los chicos en esta otra", y hoy en día no, al revés. Cada vez estudian más chicas, cada vez son más mujeres las que tienen más preparación, y en ese sentido, también lo van a tener más fácil, y a nivel familiar, el hombre se ha involucrado más en la vida familiar, y eso también ayuda a que las mujeres puedan asumir los puestos de otra manera.

e que xusto eu vos ía preguntar sobre iso, non sei se vós tedes fillos ou fillas, ou non, pero nós vemos nos institutos cada día máis como hai moita resistencia a traballar sobre temas de xénero. Eu entendo que por un lado tamén ten que ver con este cansancio de escoitar feminismo por todos os lados, pero si que nos preocupa un pouco ese tema porque o vemos sobre todo nos rapaces, nas rapazas vémosto como "ai, por fin, alguén que nos entende ou que todas estas cousas que lles intentamos explicar ós nosos compañeiros vén alguén aquí a apoiarnos". E hai moitas veces que vemos que dentro dos institutos aínda hai moita resistencia a traballar ese tema, especialmente cos rapaces e cos nenos. Nós por exemplo non temos fillos pero non sei se ó mellor vós tedes, ou tedes sobriños ou sobriñas ou rapaces e rapazas que están aquí no instituto, se vos teñen dito algo ó respecto algunha vez?

Lourdes: yo tengo hijos, los dos son chicos.

Sandra: somos tres e fillos so ten ela, as outras dúas non temos, osea que eso ó mellor tamén é algo importante en relación ó posto de traballo.

Lourdes: el mío es chico y está en el instituto. Pero yo no noto esa diferencia, si que es cierto, que ahora están en ese momento de chicas, porque son edades, pero creo que en los colegios los llevan machacando con la violencia de género. El pequeño llegó un día diciendo "mamá, hoy es el día de no pegar" y yo le dije "bueno, ¿entonces mañana podemos pegar?". Creo que cada vez los tratan más igual y está más incorporado...

Sandra: eu penso non tanto na parte da educación senón ó mellor como na...porque inda siguen esto de rosa, azul e esas cousas siguen pasando.

Bárbara: iso é verdade, porque eu son monitora de tempo libre a parte desto e moitísimas veces viñan nais e pais a dicirme “o globo se o fas, faime un globo azul en forma de espada para o meu fillo, e unha flor rosa para a miña filla”, e eu ata dicía: “non sei se dicirlle con educación, mira, eu esto non o vou facer así porque non creo...” pero non podes, porque se é o que a nai ou pai decide pois fágollo. Pero si que sigue pasando.

Lourdes: nace un bebé y vas a comprarle ropa y es muy difícil comprar distinto del rosa y azul, pero eso es la industria. Ahora hay más opciones, pero las alternativas siempre suelen tener un coste superior, y es más difícil acceder.

Sobre todo cos xoguetes eu tamén observei que regalarlles xoguetes “de neno” a unha nena xa está bastante aceptado, pero regalarlles xoguetes “de nenas” a nenos aínda é unha parte que costa.

Sandra: eu sei dun neno pequeno que quería unha cociña e menudo sufrimento para que conseguira a cociña.

Lourdes: el mío la tiene. El padrino del niño dijo “porque lo pediste tú, pero comprarle al niño una cocina... es mortal”. Y yo le dije, “pero por qué? Si le gusta...”. Si que es verdad que cuesta más. Por ejemplo, yo vi a niñas jugando al fútbol con mi hijo. Al principio, eran una, dos... pero luego van dejándolo porque no tienen más amigas y es más difícil seguir.

Si que sería interesante facerlle unha entrevista a alguén que traballe nunha xoguetería ou fábrica de xoguetes.

Lourdes: el otro día salía un anuncio que Disney, donde prohibía decir si los disfraces eran de niño o niña. Ponía el disfraz de “princesa” y si se lo quería comprar un niño, podía. Es una evolución general en todo. Lo de la discriminación también se está politizando mucho, y llega un punto que ya te cansa.

Sandra: eso perjudicanos ó final.

Bárbara: de feito eu penso que tamén o tema das resistencias nos institutos é porque “xa vén a que nos da a charla”. Se eso fose un traballo máis co profesorado e que o integraran máis nas súas aulas, por exemplo se eu son de castelán e quero poñer un texto meter un que teña que ver algo cos valores. **Transversalizalo dentro das aulas.**

Lourdes: se conseguirá. Pero bueno más igualdad que feminismo.

Sandra: é dentro da evolución do que falabamos, que fai moitos anos cando entramos ata este punto.

Lourdes: pero son cosas que nos pasaron a todas hace años... Yo cuando empecé, hablabas de dinero porque es mi trabajo y tenía que hablar con un señor porque tenía que negociar temas de dinero y reclamarle unas facturas. Cuando empecé a hablar con él, el señor dijo “mira, pásame rápidamente con el jefe, que contigo no quiero ni hablar”, y le pasé al jefe y le dijo “mira, de dinero con mujeres ni se te ocurra”. Fue hace años y son cosas que, hoy en día, no te pasan ni de broma.

Sandra: tamén hai moitos clientes que cando chaman colle normalmente a persoa que está na centralita ou que che pasan a ti coincide que é unha muller, e ó principio hai moitas veces dependendo quen sexa o cliente ponse contigo... e logo pasáballe moitas veces a Luís ou así e dicía que con el que nada. Se fala con un home o comportamento é moi diferente a se fala cunha muller.

Lourdes: pero eso pasa con las generaciones más mayores. Tengo una amiga que es médico y cuando empezó le decían “bueno niña, cuando venga el médico ya me dirá”, y era en plan “no, es que el médico soy yo”, pero también es por lo joven; creo que poco a poco ya está asumido. Igual que hay hombres en puestos más “de mujeres” y mujeres más en puestos “de hombres”. Pero a las chicas de hoy en día, que se preparen, que se formen, y una vez que se formen en lo que quieran... que tendrán la salida, y ahora con el teletrabajo más.

Maca: e sobre todo crer en nós, temos que facer un traballo interno porque a veces nós mesmas nos limitamos e é importante empoderarse dalgún xeito.

Gracias por contarnos todo esto, por dedicarnos este anaquiño da mañá e non vos roubamos máis tempo.